TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. vasario 21 d.*

„Direktyva 85/384/EEB — Architekto kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų tarpusavio pripažinimas — 10 straipsnis ir 11 straipsnio g punktas — Nacionalinės teisės aktas, kuriuo pripažįstamas architekto ir statybos inžinieriaus kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų ekvivalentiškumas, tačiau teisė atlikti darbus, susijusius su meniniam paveldui priklausančiais pastatais, suteikiama tik architektams — Vienodo požiūrio principas — Išimtinai valstybės narės vidaus situacija“

Byloje C-111/12

dėl *Consiglio di Stato* (Italija) 2011 m. gruodžio 6 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2012 m. vasario 29 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Ministero per i beni e le attività culturali,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Venezia,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Padova,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Treviso,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Vicenza,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Verona,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Rovigo,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Belluno

prieš

Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia,

Consiglio Nazionale degli Ingegneri,

Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori,

Ordine degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona,

Alessandro Mosconi,

Comune di San Martino Buon Albergo,

* Proceso kalba: italų.

Istituzione di Ricovero e di Educazione di Venezia (IRE),

Ordine degli Architetti della Provincia di Venezia,

dalyvaujant

Faccio Engineering Srl,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas T. von Danwitz (pranešėjas), teisėjai A. Rosas, E. Juhász, D. Šváby ir C. Vajda,

generalinis advokatas N. Wahl,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia* ir A. Mosconi, atstovaujamų *avvocati* L. Manzi, G. Sardos Albertini ir P. Piva,

— *Consiglio Nazionale degli Ingegneri*, atstovaujamos *avvocato* B. Nascimbene,

— *Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori* ir *Ordine degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona*, atstovaujamų *avvocato* F. Vanni,

— Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek,

— Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos S. Centeno Huerta,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos A. Posch,

— Europos Komisijos, atstovaujamos H. Støvlbæk ir E. Montaguti,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1985 m. birželio 10 d. Tarybos direktyvos 85/384/EEB dėl architektūros diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialią kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų abipusio pripažinimo, įskaitant priemones, padedančias veiksmingai naudotis įsisteigimo teise ir laisve teikti paslaugas (OL L 223, p. 15; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 118), išaiškinimo.

2 Šis prašymas buvo pateiktas sprendžiant du ginčus dėl galimo statybos inžinierių akreditavimo, kad jiems galėtų būti leista vadovauti darbams, susijusiems su istorinę ir meninę vertę turinčiais pastatais.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 85/384 10 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„kadangi daugelyje valstybių narių architekto veiklą juridiškai ir faktiškai vykdo asmenys, turintys tik architekto profesinį vardą arba dar ir kitus profesinius vardus, tokiems asmenims nesuteikiant šios veiklos vykdymo monopolio, išskyrus atvejus, kai egzistuoja kitokie įstatymai; kadangi pirmiau minėtą veiklą ar kai kurias veiklos rūšis gali vykdyti kitų specialybių atstovai, ypač inžinieriai, baigę specialias statybos inžinerijos ar statybos studijas“.

4 Pagal šios direktyvos 1 straipsnį:

„1. Ši direktyva taikoma architektų veiklai.

2. Šioje direktyvoje architekto veikla – tai veikla, paprastai vykdoma turint architekto profesinį vardą.“

5 Direktyvos 85/384 2–9 straipsniai sudaro II skyrių „Diplomai, pažymėjimai ir kiti oficialias kvalifikacijas patvirtinantys dokumentai, suteikiantys teisę jų turėtojui pradėti architekto veiklą, naudojantis architekto profesiniu vardu“.

6 Šios direktyvos 2 straipsnyje nustatyta, kad „visos valstybės narės pripažįsta diplomus, pažymėjimus ir kitus oficialias kvalifikacijas patvirtinančius dokumentus, gautus baigus 3 ir 4 straipsnio reikalavimus atitinkantį ugdymą ar mokymąsi, kuriuos tos valstybės narės piliečiams išduoda kitos valstybės narės.

7 Remiantis minėtos direktyvos 7 straipsnyje numatyta procedūra, šios direktyvos 3 ir 4 straipsnių kriterijus atitinkantys diplomai, pažymėjimai ir kiti oficialias kvalifikacijas patvirtinantys dokumentai nurodomi sąrašuose ir patikslinimuose, kuriuos Europos Bendrijų Komisija informacijos tikslais skelbia *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

8 Šios direktyvos 10–15 straipsniai sudaro III skyrių „Diplomai, pažymėjimai ir kiti oficialias kvalifikacijas patvirtinantys dokumentai, suteikiantys teisę jų turėtojams pradėti architekto veiklą, remiantis nustatytomis teisėmis arba galiojančiomis nacionalinėmis nuostatomis“.

9 Remiantis Direktyvos 85/384 10 straipsniu, „kiekviena valstybė narė pripažįsta 11 straipsnyje nurodytus diplomus, pažymėjimus ir kitus oficialias kvalifikacijas patvirtinančius dokumentus, kitų valstybių narių išduotus valstybių narių piliečiams, kuriose tokie piliečiai jau turi šias kvalifikacijas pranešimo apie šią direktyvą metu, arba jų studijos, kurias baigus išduodami diplomai, pažymėjimai ir kiti oficialias kvalifikacijas tvirtinantys dokumentai, prasideda ne vėliau kaip trečiaisiais akademiniais metais nuo minėto pranešimo, net jei tos kvalifikacijos neatitinka II skyriuje nustatytų būtiniausių reikalavimų“.

10 Kiek tai susiję su Italijos Respublika, tarp oficialias kvalifikacijas patvirtinančių dokumentų, kuriems taikomas pereinamojo laikotarpio tvarka, šios direktyvos 11 straipsnio g punkte nurodyti:

„<...>

— „laurea in architettura“ – diplomai, išduoti Venecijos ir Kalabrijos srities universitetų, politechnikos institutų ir architektūros institutų, prie kurių pridedamas diplomas, suteikiantis teisę jo turėtojui savarankiškai vykdyti architekto veiklą ir išduotas Švietimo ministro po to, kai kandidatas kompetentingoje taryboje išlaiko valstybinį egzaminą, suteikiantį jam teisę savarankiškai vykdyti architekto veiklą (dott. Architetto),

— „laurea in ingegneria“ – pastatų statybos diplomai („sezione costenzione civile“), išduoti universitetų ir politechnikos institutų, prie kurių pridedamas diplomas, suteikiantis teisę jo turėtojui savarankiškai vykdyti architekto veiklą ir išduotas Švietimo ministro po to, kai kandidatas kompetentingoje taryboje išlaiko valstybinį egzaminą, suteikiantį jam teisę savarankiškai vykdyti architekto veiklą (dott. Ing. Architetto arba dott. Ing. in ingegneria civile).“

11 Šios direktyvos 16 straipsnyje, kuris sudaro IV skyrių „Naudojimasis mokslo vardu“, nustatyta:

„1. Nepažeisdamos 23 straipsnio, priimančiosios valstybės narės užtikrina, kad valstybių narių piliečiai, kurie laikosi II arba III skyriuje nurodytų sąlygų, turi teisę naudotis kilmės valstybės narės arba valstybės narės, iš kurios jie yra atvykę, teisėtu mokslo vardu arba, prireikus, jo santrumpa tos valstybės kalba. Priimančiosios valstybės narės gali reikalauti, kad po šio vardo būtų rašoma jį suteikusios įstaigos arba egzaminų komisijos pavadinimas ir vieta.

2. Jeigu mokslo vardas, kuriuo naudojamasi kilmės valstybėje narėje arba toje valstybėje narėje, iš kur užsienio pilietis yra atvykęs, priimančioje valstybėje narėje gali būti lengvai supainiotas su vardu, kuris toje valstybėje yra suteikiamas tik po papildomų studijų, kurių toks asmuo nėra baigęs, priimančioji valstybė narė gali reikalauti, kad kilmės valstybės narės arba tos valstybės narės, iš kurios jis yra atvykęs, suteiktu vardu toks asmuo naudotųsi priimančiosios valstybės narės nustatyta forma.“

Italijos teisė

12 Direktyva 85/384 į Italijos teisės sistemą buvo perkelta 1992 m. sausio 27 d. Respublikos Prezidento įstatyminiu dekretu Nr. 129 (GURI Nr. 41, 1992 m. vasario 19 d., p. 18).

13 Šio įstatyminio dekreto 1 straipsnio 2 dalyje buvo nustatyta:

„Nuostatos, kuriomis reglamentuojama asmenų, turinčių atitinkamus oficialias kvalifikacijas patvirtinančius dokumentus, Italijoje vykdoma veikla [architektūros srityje], lieka galioti pagal taisykles, buvusias šio dekreto įsigaliojimo dieną.“

14 1925 m. spalio 23 d. Karaliaus dekreto Nr. 2537 dėl inžinieriaus ir architekto profesijų reglamento patvirtinimo (GURI Nr. 37, 1925 m. vasario 15 d., toliau – Karaliaus dekretas Nr. 2537/25) 51 straipsnyje numatyta:

„Inžinieriaus profesijai priklauso medžiagų, tiesiogiai ar netiesiogiai reikalingų statybai ir pramonei, išgavimo, perdirbimo ir panaudojimo darbų, taip pat darbų, susijusių su keliais ir transporto, nuotėkų ir ryšių priemonėmis, bet kokios rūšies statyba, pramonės mašinomis ir įrenginiais bei apskritai fizikos taikymu, geometriniais matavimais ir vertinimo operacijomis, planavimas, vykdymas ir vertinimas.“

15 Remiantis Karaliaus dekreto Nr. 2537 52 straipsniu:

„Civilinės statybos darbai ir su jais susiję geometriniai matavimai bei vertinimo operacijos patenka tiek į inžinieriaus profesijos, tiek į architekto profesijos sritis.

Tačiau didelės meninės reikšmės civilinės statybos darbai ir 1909 m. birželio 20 d. Senojo ir vaizduojamojo meno įstatyme Nr. 364 numatyti pastatų restauravimo ir atkūrimo darbai priskiriami architekto profesijai; vis dėlto techninę dalį gali atlikti tiek architektai, tiek inžinieriai.“

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

16 Ginčai pagrindinėse bylose kilo dėl Italijos teisės normos, būtent dėl Karaliaus dekreto Nr. 2537 52 straipsnio antros pastraipos, pagal kurią statybos inžinieriai, kurie oficialią kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus gavo Italijoje, yra nušalinti nuo didelės meninės reikšmės civilinės statybos darbų ar darbų, susijusių su kultūrinę vertę turinčių pastatų restauravimu ir atkūrimu.

17 Jau nuo seno statybos inžinieriai, kurie oficialią kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus yra gavę Italijoje, ginčija tokį jų veiklos srities apribojimą, remdamiesi visų pirma Direktyva 85/384.

18 Nagrinėjamu atveju *Consiglio di Stato* buvo pateikti su apeliaciniai skundai dėl dviejų vienas kitam prieštaraujančių *Tribunale amministrativo regionale del Veneto* sprendimų.

19 Pirmojo apeliacinio skundo ištakos yra implicitinis *Soprintendenza per i beni ambientali e architettonici di Verona* (Veronos aplinkos ir architektūros paveldo departamentas) sprendimas, kuriuo A. Mosconi atsisakyta leisti vadovauti darbams, susijusiems su istorinę ir meninę vertę turinčiu pastatu. A. Mosconi ir *Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia* pateikė *Tribunale amministrativo regionale del Veneto* skundą, kuriame tvirtino, kad statybos inžinierių neįtraukimas į tokius darbus prieštarauja Direktyvai 85/384.

20 2002 m. šis teismas pateikė Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą, siekdamas išsiaiškinti, ar Sąjungos teisė, visų pirma Direktyva 85/384, turi būti aiškinama taip, kad ja draudžiama tokia nacionalinės teisės norma.

21 2004 m. balandžio 5 d. Nutartimi *Mosconi ir Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia* (C-3/02) Teisingumo Teismas atsakė, kad, kalbant apie išimtinai valstybės narės vidaus situaciją, nei Direktyva 85/384, nei vienodo požiūrio principu nedraudžiama nacionalinės teisės norma, kuria iš esmės pripažįstamas architekto ir statybos inžinieriaus diplomų ekvivalentiškumas, tačiau pagal kurią tik architektai gali atlikti darbus, susijusius, be kita ko, su meniniam paveldui priklausančiais pastatais.

22 Toje nutartyje Teisingumo Teismas pažymėjo, kad atvirkštinė diskriminacija gali atsirasti dėl to, kad statybos inžinieriai, kurie oficialią kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus yra gavę Italijoje, neturi teisės šioje valstybėje narėje vykdyti Karaliaus dekreto Nr. 2537/25 52 straipsnio antroje pastraipoje nurodytos veiklos, nors negalima atsisakyti suteikti tokią teisę asmenims, turintiems kitoje valstybėje narėje išduotą statybos inžinieriaus diplomą, nurodytą pagal Direktyvos 85/384 7 straipsnį sudarytame sąraše arba šios direktyvos 11 straipsnyje esančiame sąraše. Tačiau Teisingumo Teismas nusprendė, kad, kalbant apie išimtinai valstybės narės vidaus situaciją, negalima remtis Sąjungos teisėje įtvirtintu vienodo požiūrio principu, o prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar yra nacionaline teise draudžiama diskriminacija, ir prireikus nustatyti, kaip ji turi būti pašalinta.

23 Priėmus tą nutartį *Tribunale amministrativo regionale del Veneto* pateikė *Corte costituzionale* klausimą dėl Karaliaus dekreto Nr. 2537 52 straipsnio antros pastraipos atitikties Konstitucijai. 2007 m. balandžio 16–19 d. Nutartimi Nr. 130 *Corte costituzionale* pripažino, kad šis klausimas akivaizdžiai nepriimtinas dėl to, kad ginčijamos nuostatos įtvirtintos poįstatyminiame akte, o ne įstatyme.

24 2007 m. lapkričio 15 d. Sprendimu Nr. 3630 *Tribunale amministrativo regionale del Veneto* patenkino skundą ir nurodė, kad Karaliaus dekreto Nr. 2537 52 straipsnio antra pastraipa netaikytina, nes ši nuostata neatitinka vienodo požiūrio principo, kaip jį aiškina *Corte costituzionale*, kadangi tam tikros profesijos atstovai piliečiai negali būti diskriminuojami, palyginti su tos profesijos atstovais iš kitų valstybių narių.

25 Tą sprendimą *Ministero per i beni e le attività culturali* apeliacine tvarka apskundė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

26 Antrasis *Consiglio di Stato* gautas apeliacinis skundas susijęs su *Istituzioni di Ricovero e di Educazione Venezia* skelbimu apie viešąjį darbų vadovo ir saugos koordinavimo paslaugų pirkimo konkursą dėl Venecijos *Palazzo Contarini del Bovolo* (Contarini del Bovolo rūmai) restauravimo ir funkcinio atkūrimo darbų.

27 Venecijos provincijų inžinierių sąjungos *Tribunale amministrativo regionale del Veneto* apskundė šį skelbimą apie viešojo pirkimo konkursą ir sprendimus sudaryti viešojo pirkimo sutartis tiek, kiek perkančioji organizacija sutartis dėl profesinės veiklos vykdymo numatė sudaryti tik su architektais.

28 2008 m. lapkričio 25 d. Sprendimu Nr. 3651 *Tribunale amministrativo regionale del Veneto* atmetė skundą nusprendęs, kad, remiantis Teisingumo Teismo išaiškinimu, Direktyva 85/384 susijusi su mokymo programų tarpusavio pripažinimu ir nesusijusi su įvairių profesijų įgijimo sąlygomis, todėl ja nededamas visiškas lygybės ženklas tarp „laurea in ingegneria“ ir „laurea in architettura“ diplomų.

29 Tą sprendimą provincijų inžinierių sąjungos apskundė *Consiglio di Stato*.

30 *Consiglio di Stato* tvirtina, kad leidimas statybos inžinieriams, gavusiems oficialią kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus kitose valstybėse narėse nei Italijos Respublika, pastarojoje valstybėje narėje vykdyti profesinę veiklą, kiek tai susiję su kultūrinę vertę turinčiais pastatais, to neleidžiant daryti statybos inžinieriams, oficialią kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus gavusiems Italijos Respublikoje, prieštarauja nacionalinės teisės principams, patvirtintiems konstitucinėje jurisprudencijoje.

31 Jai kyla klausimas, ar Direktyva 85/384 nustatytas tarpusavio pripažinimo mechanizmas faktiškai turi būti suprantamas taip, kad statybos inžinieriai, gavę oficialią kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus kitose valstybėse narėse nei Italijos Respublika, pastarojoje valstybėje narėje gali vykdyti veiklą, kurią, remiantis Karaliaus dekretu Nr. 2537/25, leidžiama vykdyti tik architektams, ir ar Italijos Respublika gali reikalauti, kad būtų atliktas asmenų, turinčių oficialią kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus, kuriais leidžiama vykdyti veiklą architektūros srityje, specialus profesinių gebėjimų patikrinimas, kiek tai susiję su veikla, kurią, remiantis šiuo Karaliaus dekretu, leidžiama vykdyti tik architektams.

32 Tokiomis aplinkybėmis *Consiglio di Stato* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar <...> Direktyva 85/384 <...>, kiek joje (10 ir 11 straipsniai) kitų valstybių narių piliečiams, turintiems konkrečiai nurodytus oficialias kvalifikacijas patvirtinančius dokumentus, pereinamuoju laikotarpiu leidžiama vykdyti veiklą architektūros srityje, prieštarauja tam, kad Italijoje teisėta būtų pripažinta <...> Karaliaus dekreto Nr. 2537/25 52 straipsnio antros pastraipos pirma dalimi grindžiama administracinė praktika, pagal kurią tam tikrus darbus, susijusius su meninę vertę turinčiais pastatais, gali vykdyti tik „architekto“ kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus turintys kandidatai ar kandidatai, kurie įrodo turintys reikalaujamą kvalifikaciją, konkrečiai susijusią su kultūros paveldo sritimi ir papildomą, palyginti su ta, kuri bendrai suteikia galimybę užsiimti su architektūra susijusia veikla, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą?

2. Ar pagal šią praktiką galima reikalauti, kad būtų atliktas ir specialistų iš kitų nei [Italijos Respublika] valstybių narių, netgi turinčių oficialią kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą, kuriuo suteikiama teisė apskritai vykdyti architektūros sričiai priskiriamą veiklą, specialus profesinių gebėjimų patikrinimas (kaip tai daroma Italijos specialistų atveju jiems laikant architekto profesinės kvalifikacijos egzaminą), vien tam, kad jiems būtų leista vykdyti <...> Karaliaus dekreto Nr. 2537/25 52 straipsnio antros pastraipos pirmoje dalyje nurodytą profesinę veiklą?“

Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos

33 Ispanijos vyriausybė iš esmės teigia: kadangi ginčai pagrindinėse bylose susiję išimtinai su vidaus situacijomis, Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos atsakyti į prejudicinius klausimus.

34 Vis dėlto, nors aišku, kad ginčai pagrindinėse bylose susiję išimtinai su vidaus situacijomis, kurioms Direktyva 85/384 netaikoma (šiuo atžvilgiu žr. minėtos Nutarties *Mosconi ir Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia* 51 punktą), iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, jog atvirkštinės diskriminacijos leidimas, suteikiant teisę statybos inžinieriams, gavusiems oficialią kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus kitose valstybėse narėse nei Italijos Respublika, pastarojoje valstybėje narėje vykdyti profesinę veiklą, susijusią su kultūrine vertę turinčiais pastatais, tačiau nesuteikiant tokios teisės statybos inžinieriams, oficialią kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus gavusiems Italijos Respublikoje, prieštarauja nacionalinės teisės principams, patvirtintiems konstitucinėje jurisprudencijoje.

35 Šiuo atveju primintina, kad, neabejotina, Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos atsakyti į pateiktą klausimą, kai yra akivaizdu, jog Teisingumo Teismui išaiškinti pateikta Sąjungos teisės nuostata negali būti taikoma, pavyzdžiui, išimtinai vidaus situacijoms. Tačiau net esant tokiai situacijai Teisingumo Teismas gali pateikti prašomą išaiškinimą, jei nacionalinė teisė įpareigoja prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą procesuose, kaip antai vykstantys pagrindinėse bylose, savo piliečiams suteikti tokias pačias teises, kokias pagal Sąjungos teisę esant tokiai pačiai situacijai turi kitos valstybės narės pilietis (šiuo klausimu, be kita ko, žr. 2010 m. birželio 1 d. Sprendimo *Blanco Pérez ir Chao Gómez*, C-570/07 ir C-571/07, Rink. p. I-4629, 39 punktą; 2010 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Omalet*, C-245/09, Rink. p. I-13771, 15 punktą ir 2012 m. birželio 21 d. Sprendimo *Susisalo ir kt.*, C-84/11, 17 ir 20 punktus). Taigi egzistuoja tam tikras Sąjungos interesas, kad Teisingumo Teismas išaiškintų nagrinėjamą Sąjungos teisės nuostatą.

36 Todėl konstatuotina, kad Teisingumo Teismas turi jurisdikciją atsakyti į prejudicinius klausimus.

Dėl prejudicinių klausimų

37 Savo klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 85/384 10 ir 11 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiama nacionalinės teisės norma, pagal kurią asmenys, turintys valstybės narės, kitos nei priimančioji valstybė narė, išduotą oficialią kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą, suteikiantį teisę vykdyti veiklą architektūros srityje ir aiškiai paminėtą minėtame 11 straipsnyje, pastarojoje valstybėje gali vykdyti su meninę vertę turinčiais pastatais susijusią veiklą, tik jei prireikus per specialų profesinių gebėjimų patikrinimą įrodo, kad turi specialią kvalifikaciją kultūros paveldo srityje.

38 Atsižvelgiant į nacionalinės teisės taisyklę, užtikrinančią, kad asmenys, turintys Italijos Respublikos išduotus, oficialią kvalifikaciją architektūros srityje patvirtinančius dokumentus ir vykdantys profesinę veiklą Italijoje, nepatirtų atvirkštinės diskriminacijos, palyginti su asmenimis, turinčiais kitos valstybės narės išduotus tokius dokumentus, siekiant pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui naudingą atsakymą, reikia išnagrinėti Direktyvos 85/384 10 ir 11 straipsniuose įtvirtintų priimančiosios valstybės narės įsipareigojimų pripažinti šiuos dokumentus apimtį.

39 Atliekant šį nagrinėjimą reikia priminti, kad Direktyva 85/384 numatytas automatiškas architektūros diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialią kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų, kurie atitinka šioje direktyvoje nustatytas ugdymo ir mokymo sąlygas, tarpusavio pripažinimas (2007 m. gegužės 24 d. Sprendimo *Komisija prieš Portugaliją*, C-43/06, 24 punktas).

40 Pagrindinis šio tarpusavio pripažinimo tikslas išreikštas Direktyvos 85/384 2 straipsnyje, kuriame numatyta, kad kiekviena valstybė narė turi pripažinti diplomus, pažymėjimus ir kitus oficialias kvalifikacijas patvirtinančius dokumentus, gautus baigus šios direktyvos 3 ir 4 straipsnio reikalavimus atitinkantį ugdymą ar mokymąsi, kuriuos valstybių narių piliečiams išduoda kitos valstybės narės, ir savo teritorijoje juos turintiems asmenims suteikti tokią pačią teisę pradėti veiklą, paprastai vykdomą naudojantis architekto profesiniu vardu, kokia yra suteikiama turintiems pačios valstybės narės išduotus dokumentus. Šios direktyvos 10 straipsniu šis pripažinimas laikinai išplečiamas kai kurių kitų diplomų, neatitinkančių šios direktyvos II dalyje nurodytų reikalavimų, įskaitant šios direktyvos 3 ir 4 straipsniuose nurodytus reikalavimus, atžvilgiu (minėto Sprendimo *Komisija prieš Portugaliją* 25 punktas ir nurodyta teismų praktika).

41 Taigi pateikti klausimai susiję su Direktyvos 85/384 10 straipsnyje nustatytos diplomų tarpusavio pripažinimo pareigos apimtimi ir priimančiosios valstybės narės galimybe reikalauti, kad asmenys, turintys kitos valstybės narės išduotus diplomus, nurodytus Direktyvos 85/384 11 straipsnyje esančiame sąraše, įrodytų, jog turi konkrečią kvalifikaciją kultūros paveldo srityje, kad galėtų vykdyti veiklą, susijusią su meninę vertę turinčiais pastatais.

42 Žinoma, Direktyva 85/384 nesiekiama nei reglamentuoti sąlygų, kaip pradėti vykdyti architekto veiklą, nei apibrėžti šios profesijos atstovų vykdytinos veiklos pobūdžio. Iš šios direktyvos 9 konstatuojamosios dalies matyti, kad jos 1 straipsnio 2 dalimi nesiekiama pateikti teisinio architektūros srities veiklos apibrėžimo. Taigi apibrėžti šios srities veiklą turi priimančiosios valstybės narės įstatymai (minėtos nutarties *Mosconi ir Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia* 45 punktas).

43 Tačiau, priešingai, nei teigia *Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori* ir *Ordine degli Architetti Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona*, iš šios priimančiosios valstybės narės kompetencijos negalima daryti išvados, kad Direktyva 85/384 leidžia tai valstybei narei su meninę vertę turinčiais pastatais susijusios veiklos vykdymą susieti su suinteresuotųjų šia sritimi asmenų kvalifikacijos patikrinimu.

44 Iš tiesų, pirma, tokios galimybės priimančiajai valstybei narei pripažinimas reikštų, kad jai leidžiama reikalauti papildomų egzaminų, o tai pažeistų automatišką diplomų pripažinimą ir dėl to, kaip nurodė Teisingumo Teismas minėto Sprendimo *Komisija prieš Portugaliją* 28 punkte, prieštarautų Direktyvai 85/384.

45 Antra, kaip matyti iš 2000 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją* (C-421/98, Rink. p. I-10375) 37 punkto, pagal Direktyvos 85/384 2 ir 10 straipsnius, kadangi veiklą paprastai vykdo architektai, turintys priimančiosios valstybės narės išduotą diplomą, architektas migrantas, turintis šios direktyvos taikymo sričiai priklausantį diplomą, pažymėjimą ar kitą oficialią kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą, taip pat turi turėti teisę užsiimti tokia veikla, net jeigu jo diplomai, pažymėjimai ir kiti oficialią kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai materialiniu atžvilgiu nebūtinai yra ekvivalentiški, kiek tai susiję su gautu ugdymu ar mokymusi.

46 Šiuo atžvilgiu Direktyvoje 85/384 numatytos priemonės, kurių turi būti imtasi, kai nėra ugdymo ar mokymo, gauto kilmės valstybėje narėje ar valstybėje narėje, iš kurios asmuo yra atvykęs, ir ugdymo ar mokymosi, gaunamo priimančiojoje valstybėje narėje, materialinio ekvivalentiškumo (minėto Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją* 43 punktas).

47 Iš tiesų, remiantis Direktyvos 85/384 16 straipsnio 2 dalimi, jeigu mokslo vardas, kuriuo naudojamasi kilmės valstybėje narėje arba toje valstybėje narėje, iš kur užsienio pilietis yra atvykęs, priimančioje valstybėje narėje gali būti lengvai supainiotas su vardu, kuris toje valstybėje yra suteikiamas tik po papildomų studijų, kurių toks asmuo nėra baigęs, priimančioji valstybė narė gali reikalauti, kad mokslo vardu toks asmuo naudotųsi šios valstybės nustatyta forma (minėto Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją* 44 punktas).

48 Taigi, nors apibrėžti architekto profesijos veiklos sritį, kai valstybė narė kurią nors veiklą priskiria šiai sričiai, turi priimančiosios valstybės narės įstatymai, tarpusavio pripažinimo reikalavimas reiškia, kad architektai migrantai taip pat turi turėti teisę užsiimti šia veikla (minėto Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją* 38 punktas).

49 Nagrinėjamu atveju nekyla abejonių, kad veikla, susijusi su meninę vertę turinčiais pastatais, priklauso architekto veiklos sričiai, taigi Direktyvos 85/384 taikymo sričiai.

50 Galiausiai išvadą, kad priimančioji valstybė narė, taikydama Direktyvos 85/384 11 straipsnyje nustatytą tarpusavio pripažinimo mechanizmą, negali nustatyti papildomų sąlygų, kaip antai nurodytų pagrindinėje byloje, susijusių su veiklos architekto profesijos srityje vykdymu, taip pat patvirtina Teisingumo Teismo išvada minėtos Nutarties *Mosconi ir Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia* 52 punkte.

51 Iš tiesų, remiantis šiuo punktu, teisė užsiimti Karaliaus dekreto Nr. 2537/25 52 straipsnio antroje pastraipoje nurodyta veikla, t. y. veikla, susijusia su meninę vertę turinčiais pastatais, negali būti atimta iš asmenų, turinčių statybos inžinieriaus diplomą arba panašų kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą, išduotą kitoje nei Italijos Respublika valstybėje narėje, jeigu jis nurodytas sąraše, sudarytame pagal Direktyvos 85/384 7 straipsnį, arba šios direktyvos 11 straipsnyje esančiame sąraše.

52 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 85/384 10 ir 11 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiama nacionalinės teisės norma, pagal kurią asmenys, turintys valstybės narės, kitos nei priimančioji valstybė narė, išduotą oficialią kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą, suteikiantį teisę vykdyti veiklą architektūros srityje ir aiškiai paminėtą minėtame 11 straipsnyje, pastarojoje valstybėje gali vykdyti su meninę vertę turinčiais pastatais susijusią veiklą, tik jei prireikus per specialų profesinių gebėjimų patikrinimą įrodo, kad turi specialią kvalifikaciją kultūros paveldo srityje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1985 m. birželio 10 d. Tarybos direktyvos 85/384/EEB dėl architektūros diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialią kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų abipusio pripažinimo, įskaitant priemones, padedančias veiksmingai naudotis įsisteigimo teise ir laisve teikti paslaugas, 10 ir 11 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiama nacionalinės teisės norma, pagal kurią asmenys, turintys valstybės narės, kitos nei priimančioji valstybė narė, išduotą oficialią kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą, suteikiantį teisę vykdyti veiklą architektūros srityje ir aiškiai paminėtą minėtame 11 straipsnyje, pastarojoje valstybėje gali vykdyti su meninę vertę turinčiais pastatais susijusią veiklą, tik jei prireikus per specialų profesinių gebėjimų patikrinimą įrodo, kad turi specialią kvalifikaciją kultūros paveldo srityje.

Parašai.